

Delphine Laire
Universiteit Gent/Koninklijk Atheneum Mariakerke
Contact: Delphine.Laire@Ugent.be

Sociale media in schrijfonderwijs

1. Schrijfonderwijs en nieuwe technologieën

Eindtermen benadrukken het belang van schrijfvaardigheid, zodat talen effectief als communicatiemiddel gebruikt kunnen worden. Toch blijkt het in de werkelijkheid vaak een moeilijke opdracht om reële en authentieke taaltaken te creëren. Ook zijn de traditionele manieren van het aanleren van schrijfvaardigheden niet altijd zo efficiënt. Pen en papier hebben duidelijk enkele beperkingen en komen voor veel leerlingen zelfs vrij kunstmatig over. De nieuwe technologieën zouden een aanvulling kunnen zijn voor de meer traditionele leermethodes.

Tal van nieuwe communicatiemiddelen zoals wiki's en blogs werden reeds positief onthaald binnen het schrijfonderwijs. Uit onderzoek blijkt dat deze Web 2.0-*tools* de leerlingen en leerproducten positief beïnvloeden. Een nieuwere vorm van die *tools*, beter gekend als sociale media zoals *Facebook*, kent ook positieve leerprincipes, maar is momenteel nog niet zo populair als Web 2.0 in het onderwijs. Onderzoek toont aan dat het werken met sociale media zowel het leerproces als de betrokkenheid van de leerlingen binnen dit proces positief beïnvloeden. Volgens onderzoek naar de gevolgen van 'sociale media', onderscheiden die zich net van Web 2.0-*tools* door het combineren van bestaande inhoud en het gelijktijdig creëren van nieuwe. Dat doet denken aan *communities of practices*, waarin levensecht schrijven mogelijk wordt binnen een authentieke omgeving. Deelnemers aan zo'n *community of practice* kunnen dan samenwerken met elkaar (*peers*), maar ook met experts (moedertaalschrijvers).

2. Schrijfonderwijs en *Storify*

Werken met zo'n instrument zou dus een antwoord kunnen bieden op het alom gekende probleem van het vinden van schrijfp opdrachten die authentieke en reële contexten leveren aan de leerling. *Storify* is zo'n instrument dat gebruikmaakt van verscheidene positieve aspecten die de sociale media ons bieden. Zo gebruikt dit instrument verschillende bestaande geschreven teksten die de sociale media creëren (krantenartikelen, blogs, *Facebook*statussen, en zelfs de ondertussen zeer populaire *tweets*). Het laat de auteur toe deze te gebruiken en te verwerken om zo zijn eigen creativiteit

bot te vieren. Hoewel *Storify* voorlopig nog onbekend is binnen onze contreien, is het instrument reeds razend populair binnen de Angelsaksische wereld, en vond het reeds een plaats in het onderwijs. Veel Amerikaanse journalisten (of *would be journalists*) gebruiken *Storify* om een verhaal vanuit een bepaald perspectief ongestoord aan het grote publiek te bieden, maar ook professoren en studenten gebruiken het instrument. Via *Storify* wordt een onderwerp dan vanuit een actueel daglicht aan de millenniumstudenten aangeboden, steeds verwijzend naar de comfortabele virtuele informatienetwerken van de studenten. Daarom gebruiken die studenten steeds meer het instrument om een presentatie te geven, omdat dit alternatief hen niet beperkt in hun mogelijkheid om internet in hun presentatie te verwerken. *Storify* gebruiken is dan ook tegelijkertijd alle onbeperkte mogelijkheden gebruiken dat het internet te bieden heeft, en dat allemaal in een presentatie.

3. Een les schrijfvaardigheid via *Storify*

Vanuit dit theoretisch perspectief hebben we onderzoek gevoerd naar de mogelijke positieve aspecten die *Storify* binnen het schrijfonderwijs kan bieden. We hebben dan ook een les opgesteld waarin *Storify* als voornaamste leerinstrument gehanteerd werd. De les was conform de huidige eindtermen binnen het Vlaams onderwijs.

De les werd over 2 uren gespreid, waarin de leerlingen ruim de tijd kregen om onder begeleiding van de leerkracht en aan de hand van schrijftips en een brainstormsessie, een artikel te schrijven via *Storify*. De leerlingen werden eerder enkele voorbereidende opdrachten gegeven, zodanig dat ze zich tijdens de les zelf volledig konden focussen op het gebruik van *Storify*.

De les werd aan 5 leerkrachten meegegeven. Ook zorgden we voor een vragenlijst voor de studenten. Die vragenlijst peilt naar de attitude van de leerlingen ten aanzien van het gebruikte leerinstrument en de leerlingen mochten de vragenlijst pas na de les invullen. Aan de leerkrachten vroegen we om een gedetailleerd verslag te schrijven van het lesverloop (mogelijke problemen, opmerkingen, bevindingen, verslag van eindproducten...). De schrijfproducten van de leerlingen, de ingevulde vragenlijsten en de lesverslagen van de leerlingen werden daarna geanalyseerd.

4. De resultaten van een les schrijfvaardigheid via *Storify*

Uit deze analyse bleek dat *Storify* wel degelijk bepaald leerpotentieel aanbiedt, maar wel onder bepaalde voorwaarden. De leerlingen waren zeer positief. Hoewel ze zelf niet direct een verbetering van hun vaardigheden herkennen, geloven ze wel dat het gebruikte instrument een goede oefening is voor het aanleren en inoefenen van schrijf-

vaardigheden. Opmerkelijk is dat de leerling zeer bewust wordt van zijn schrijven, zijn publiek en dus ook van het genre van zijn product. Ook de ondervraagde leerkrachten brachten dat naar voren. Zij bemerkten namelijk dat dit instrument bijdraagt tot het aanleren van het gebruik van verschillende bronnen. *Storify* biedt dan ook een mogelijk antwoord op volgende vragen:

- a. Hoe selecteer je een bron?
- b. Wat is een goede bron?
- c. Hoe combineer je die bronnen terwijl je één tekst te schrijven binnen een vreemde taal?
- d. ...

Natuurlijk heeft *Storify* enkele beperkingen, waardoor het enkel onder bepaalde voorwaarden gebruikt kan worden.

Naast een eerder theoretische invulling, waarin de specifieke leerprincipes van *Storify* benadrukt worden, zal de sessie de voorwaarden beklemtonen waarin *Storify* veilig in de klas gebruikt kan worden. Daarnaast stellen we de verschillende mogelijkheden van *Storify* binnen schrijfonderwijs voor: we geven specifieke tips om deze nieuwe ‘tool’ in de praktijk te implementeren, bieden een kant-en-klare lesvoorbereiding met mogelijke opdrachten voor de leerlingen, geven positieve en negatieve voorbeelden.... Tot slot bekijken we tijdens deze sessie ook een andere mogelijkheid van *Storify*, namelijk zijn potentieel als presentatie bij het geven van een les. *Storify* wordt al door enkele collega's zo gebruikt.

Hoewel dit onderzoek binnen vreemdetalendidactiek valt, kunnen de naar voren gebrachte leerprincipes vertaald worden naar andere vakken, dus ook naar het schoolvak Nederlands. Binnen het onderzoek werd gefocust op het gebruik van *Storify*, omdat het aantrekkelijker en creatiever lijkt dan de ondertussen misschien wel ‘gewone’ blogs. Toch zijn de leerprincipes (en de positieve effecten voor de schrijfvaardigheid van leerlingen) van *Storify* ook toepasbaar op blogs. Hoewel beide instrumenten dus een ander gebruik kennen, kan men beide binnen dezelfde context gebruiken en kan men dezelfde leerdoelen vooropstellen.